

UN RĂSPUNS

În numărul 12 al "*Dobrogei june*" din 18 martie a.c., un domn care semnează A.A. Hogeia, aduce d-lui Etem Curt Mola, noul Muftiu al județului Tulcea, laude ditirambice, acuzând guvernul că nu numește în Cadrilater, în funcțiile de învățător, cadiu și președinte de tribunal mahomedan, dintre absolvenții Seminarului din Megidia, – elemente culte, cetățeni români etc., în locul unor elemente *imorale, streine, fără cultură, surghiunite* din Turcia și *pripășite* în Cadrilater.

Nu intenționez să intru în polemică cu d. A.A. Hogeia, pe care de altfel nici nu-l cunosc. În dorința însă de a restabili realitatea, de a scoate în adevărata lumină observațiile tendențioase semnalate fie din neștiință, – fie mai ales – din rea credință, m'am hotărât să răspund.

Mai întâi, e o chestie de drept internațional pe care d. Hogeia n'o cunoaște, și anume, că toți locuitorii din Cadrilater, cari erau supuși bulgari la data alipirei nouilor teritorii au devenit, prin faptul anexiunii, cetățeni români (afară de cazul când locuitorul care are dreptul opțiunii, nu și-a ales o protecțiune streină).

Nici nu se poate numi cineva în funcțiuni publice, dacă nu e cetățean.

Dar, crede d. Hogeia cu tot dinadinsul că în Cadrilater sunt numai ciurucuri ? Crede d-sa că numai absolvenții Seminarului din Megidia sunt chemați a îndeplini funcțiunile de învățător, cadiu și președinte de tribunal mahomedan în Cadrilater?

Să ne explicăm:

Cel mai "pur sang" absolvent al Seminarului din Megidia, *eminentul* Etem Curt Mola, el însuși nu poate să se compare, nici pe de parte, cu unul ca Memet Femi, bună oară, sau cu Sucru Efendi, doi bărbați din Cadrilater, cari posedă cele mai strălucite studii universitare făcute în Constantinopol.

Și faptul că acești învățați musulmani părăsesc Cadrilaterul în mod temporar, pentru a-și desăvârși studiile în capitala Turciei, nu îndrituește pe nimeni a spune că oamenii aceștia nu sunt cetățeni români dobrogeni, sau că sunt elemente imorale și surghiunite din Constantinopol.

După socoteala d-lui Hogeia ar urma să întoarcem spatele tuturor acelor tineri studioși, cari se duc la Paris și aiurea pentru învățătură, căci ei sunt *streini* și contaminați de *imoralitate*, astfel că numai cei din Megidia merită toată slava, cinstea și închinăciunea...

Eu nu sunt locuitor din Cadrilater. Am vizitat însă Cadrilaterul și m'am convins deplin că acolo musulmanii sunt mai culți de cât cei din Dobrogea Veche. Acolo s'au făcut progrese uriașe pe toate tărâmurile. Acolo școlile sunt perfect organizate. Acolo tinerii cu talent, cu aplicație la învățătură nu rămân în drum, lăncezând ca la noi. Puternicele comunități musulmane îi ia sub ocrotirea lor și îi trimet la studii în marele centre din Occident.

Și d. Hogeia dă zor cu Seminarul din Megidia, din care în loc să se recruteze *numai hogi* (popi), se recrutează și *învățători* și *judcători*, ca și când Seminarul Musulman din Megidia ar fi și Școală Normală pentru *învățători*, și Universitate de Teologie pentru *preoți* și Universitate de drept pentru *judcători*.

Amicul meu Mamut Celebi, una din cele mai culte și distinse personalități musulmane din Constanța, care ca și mine cunoaște situațiunea Cadrilaterului, poate confirma că, în adevăr, acolo se află o elită de intelectuali, cari nu se potrivește cu felul de a-i descri al d-lui Hogeia.

Așa dar, d. A.A. Hogeia să fie pe pace, căci Dobrogea este a Dobrogenilor din toate punctele de vedere – astfel cum dorește și d-sa; că Cadrilaterul e tot al Dobrogenilor, pentru că este un singur și indivizibil trup al Dobrogei – tot astfel cum dorește d-sa, – și că învățătorii și ceilalți demnitari musulmani din Cadrilater, sunt, în cultură, dacă nu mai abitur de cât absolvenții Seminarului din Megidia, dar cel puțin (vei conțeda cred, domnule Hogeia) egali cu cei din Megidia.

Hârșova

Hiusni A. CÂRJALI

("Dobrogea jună", XI, nr. 16, 18 aprilie 1915: 2)